Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
broj: 40116/20-042-1221/25
Podgorica, 29. oktobar 2020. godine

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA
DEMOKRATSKE UNIJE ALBANACA
ZA 2019. GODINU

(Konačni izvještaj)

Podgorica, oktobar 2020. godine

SADRŽAJ

I MIŠLJENJE I PREPORUKE....3
II OPŠTI PODACI....8
1. PRAVNI OSNOV....8
2. OSNOVNI PODACI O PARTIJI....8
3. FINANSIRANJE PARTIJE....9
3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava....9
3.2. Finansiranje iz privatnih izvora....9
4. VRSTA REVIZIJE....9
5. PREDMET REVIZIJE....9
6. CILJ REVIZIJE....9
6.1. Kriterijumi revizije....10
7. METODE REVIZIJE....11
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE....12
8. SISTEM UNUTRAŠNJIH KONTROLA....12
8.1. Aktivnosti partijskih organa u 2019. godini....12
8.2. Finansijski plan za 2019. godinu....12
8.3. Program rada za 2019. godinu....13
9. POSLOVNE KNJIGE....13
10. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI....14
10.1. Bilans stanja....14
10.1.1. Evidentiranje i popis imovine....14
10.1.2. Potraživanja....15
10.1.3. Kratkoročni finansijski plasmani....15
10.1.4. Novčana sredstva na žiro računima....15
10.1.5. Blagajničko poslovanje....15
10.1.6. Obaveze....18
10.2. Bilans uspjeha....18
10.2.1. Prihodi....18
10.2.2. Troškovi....19
11. KANCELARIJSKO POSLOVANJE....27
IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE....28

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o fininasiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije, br. 40116/20-042-1221/11 od 16.09.2020. godine izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Demokratske unije Albanaca za 2019. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije i Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo Partije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Demokratske unije Albanaca za 2019. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (br. P10/20 od 23.10.2020. godine) na Preliminarni izvještaj DRI br. 04-260/20 od 19.10.2020. godine, nadležni Kolegijum u sastavu senator DRI Nikola N. Kovačević, rukovodilac Kolegijuma i senator Radule Žurić, na sjednici održanoj dana 29.10.2020. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Demokratske unije Albanaca za 2019. godinu

Finansijskom revizijom je utvrđeno da je Godišnji finansijski izvještaj Demokratske unije Albanaca za 2019. godinu sastavljen u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, osim navedenog u Izvještaju pod tačkom 10.1.5- Blagajničko poslovanje i tačkom 10.2.2- Troškovi, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje** na Godišnji finansijski izvještaj.

Revizijom pravilnosti utvrđeno je da subjekt revizije nije finansijske i druge radnje u svim materijalnim aspektima uskladio sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (tada važeći član 18 i 38), Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja (član 6), Zakona o računovodstvu (član 19), Zakona o radu, Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica, Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **negativno mišljenje.**

Na izražavanje negativnog mišljenja na reviziju pravilnosti uticale su sljedeće nepravilnosti:

1. Revizijom je utvrđeno da je Partija donijela Finansijski plan i Program rada za 2019. godinu, ali ne u roku koji je utvrđen članom 38 tada važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

   - **Subjekt revizije treba da shodno članu 49 sada važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donese finansijski plan i godišnji program rada do kraja tekuće za narednu godinu.**

2. Revizijom je utvrđeno da je Partija sa računa za redovno poslovanje isplatila troškove izborne kampanje (iz 2018. godine) u iznosu od 6.000,00€ i iz blagajne za redovno poslovanje troškove za lokalne izbore u Tuzima iz 2019. godine u iznosu od 540,00€, što nije u skladu sa članom 18 stav 3 tada važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

- **Subjekt revizije je dužan da isplatu troškova izborne kampanje vrši u skladu sa odredbama člana 24 stav 3 sada važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

3. Revizijom je utvrđeno da je veći dio godine, dnevni saldo u blagajni Ulcinj prelazio Zakonom i Odlukom o blagajničkom maksimumu Partije utvrđeni limit od 2.000,00€.

   - **Subjekt revizije treba da poštuje blagajnički maksimum utvrđen članom 6 Zakona o sprečavanju nelegalnog poslovanja i Odlukom o blagajničkom maksimumu Partije.**

4. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije ne vodi analitičku evidenciju imovine, osim u popisnim listama.

   - **Subjekt revizije u skladu sa članom 19 Zakona o računovodstvo, treba da vodi analitičku evidenciju osnovnih sredstava u posebnom računovodstvenom programu ili vanbilansno u exel tabelama. Navedena evidencija je osnov za upoređivanje popisom utvrđenog stanja i utvrđivanje eventualnih razlika (manjkova ili viškova).**

5. Revizijom je utvrđeno da Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji nijesu normirani uslovi potrebni za obavljanje poslova radnog mjesta, kao što su: vrsta i stepen stručne spreme, odnosno nivo obrazovanja i zanimanja, vještine i radno iskustvo, što nije u skladu sa odredbama Zakona o radu.

   - **Subjekt revizije treba da Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji uskladi sa odredbama Zakona o radu.**

6. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije nije IOPPD obrasce dostavio nadležnom poreskom organu u roku koji je propisan Pravilnikom o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje. Svi IOPPD obrasci su dostavljeni Poreskoj upravi 25.12.2019. godine.

   - **Subjekt revizije treba da IOPPD obrasce podnosi nadležnom poreskom organu, do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec shodno članu 5 važećeg Pravilnika.**

7. Revizijom je utvrđeno, da su ugovorima o djelu tri izvršioca bila angažovana za obavljanje poslova koji spadaju u redovnu djelatnost Partije za koje je trebalo zasnovati radni odnos sa izvršiocima, a ne zaključiti ugovore o djelu. Takođe je utvrđeno da je sa predsjednikom Partije, za njegove redovne partijske aktivnosti zaključen Ugovor o djelu. Državnoj revizorki je za

navedeno lice prezentirana i Odluka Glavnog odbora Partije o isplati naknade za navedenog javnog funkcionera, ali ne i akt kojim je regulisana isplata naknada imenovanim funkcionerima.

- **Subjekt revizije za obavljanje poslova koji po prirodi i opisu imaju obilježje posla za koji se zasniva radni odnos sa izvršiocima treba da zaključuje ugovore o radu, dok isplatu naknada imenovanim funkcionerima treba regulisati iternim aktom Partije.**

8. Revizijom je utvrđeno da troškovi prevoza u iznosu od 1.980,00€ nijesu adekvatno i potpuno dokumentovani (nijesu prezentirane autobuske karte, računi taksija, računi za gorivo i sl.), kao ni putni nalozi za dio troškova u iznosu od 1.080,00€.

   - **Subjekt revizije treba da troškove prevoza na službenom putu dokumentuje adekvatnom i potpunom dokumentacijom shodno članu 19 Zakona o računovodstvo.**

9. Revizijom je utvrđeno, uvidom u putne naloge, da je jedno lice iste potpisivalo u svojstvu nalogodavca i podnosioca računa.

   - **Subjekt revizije treba da obezbijedi da putne naloge ne potpisuje isto lice u svojstvu nalogodavca i podnosioca računa.**

10. Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije iz blagajne, shodno Odluci Glavnog odbora Partije, isplatio 1.000,00€ na ime pomoći stanovnicima Albanije ugroženim od posljedica zemljotresa. Nije prezentiran dokaz o preuzimanju gotovine.

    - **Subjekt revizije isplate iz blagajne treba dodatno da dokumentuje potvrdama o preuzimanju gotovine.**

11. Revizijom je utvrđeno, da subjekt revizije nije Internim aktom utvrdio ko u Partiji ostvaruje pravo na troškove goriva, reprezentacije i troškove usluga mobilne telefonije, kao ni limite za navedene troškove. Takođe je utvrđeno da većina računa za gorivo i reprezentaciju nijesu ovjereni od strane lica koje je koristilo navedene troškove na teret sredstava Partije kao ni od lica koje je odobrilo navedene troškove.

    - **Preporučuje se subjektu revizije, da internim aktom utvrdi ko ima pravo na troškove goriva, reprezentacije i troškove mobilne telefonije na teret sredstava Partije, kao i limite za navedene troškove. Takođe se preporučuje da se računi ovjeravaju od strane lica koje je koristilo gorivo i ugostiteljske usluge i lica koje odobrava navedene troškove na teret sredstava Partije.**

12. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije troškove u iznosu od 11.887,38€ nije evidentirao na odgovarajuća konta shodno važećem Pravilniku i to: troškovi iz ranijih godina u iznosu od 10.857,38€ (iznos od 9.075,00€ odnosi se na izborni trošak iz 2018. godine i evidentiran je na troškove reklame i propagande; iznos od 968,00€ odnosi se na knjigovodstvene usluge iz 2018. godine i evidentiran je na troškove neproizvodnih usluga; iznos od 411,45€ odnosi se na troškove usluga mobilne telefonije i interneta iz 2018. godine i evidentiran je na troškove usluga mobilne telefonije i interneta; iznos od 402,93€ odnosi se na troškove reprezentacije iz 2014. godine i evidentiran je na trošak reprezentacije), a iste je trebalo evidentirati na konto 592 – Rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda, troškovi u iznosu od 750,00€ koji se odnose na ugovore o djelu evidentirani su na troškove reklame i propagande, a iste je trebalo evidentirati na konto 522-Troškovi naknada po ugovorima o djelu, troškovi u iznosu od 280,00€ koji se odnosi na pomoći evidentirani su na troškove zakupnina u iznosu od 200,00€ i ostale nematerijalne troškove u iznosu od 80,00€, a iste je trebalo evidentirati na konto 529 – Ostali lični rashodi i naknade.

    - **Subjekt revizije treba da sve troškove evidentira na odgovarajuća konta shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.**

13. U postupku revizije, na osnovu prezentirane dokumentacije, utvrđeno je da veći broj ulaznih i izlaznih akata Partija (Ugovora o djelu, Ugovora o pružanju pravnih usluga, zahtjeva za pomoć, faktura i većeg broja odluka: Odluka o formiranju komisije za popis, Odluka o usvajanju Izvještaja popisne komisije, Odluka o kupovini mobilnog telefona, Odluka o isplati naknade za predsjednika Partije, Odluke o pomoći koje su isplaćene iz Ogranka Ulcinj i sl) ne sadrži broj djelovodnog protokola, kao ni datum zavođenja u djelovodni protokol.

    - **Preporučuje se subjektu revizije da u cilju obezbjeđivanja adekvatne validnosti ulaznih i izlaznih akata internom procedurom definiše poslove prijema, evidentiranja, otpremanja i arhiviranja istih.**

Zbog većeg broja utvrđenih nepravilnosti i propusta u radu ovog subjekta nadležni Kolegijum se usaglasio da se izvještaj dostavi:

- **Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu**

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević

II OPŠTI PODACI

1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07....31/14 i 70/17);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG" br. 52/14, 76/15, 83/16, 92/17);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije DRI br. 06-357/19 od 30.12.2019. godine
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije 40116/20-042-1221/11 od 16.09.2020. godine

Revizija Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Demokratske Unije Albanaca za 2019. godinu vršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata;
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

2. Osnovni podaci o Partiji

Demokratska Unija Albanaca osnovana je 21.11.1993. godine. Demokratska Unija Albanaca (skraćeni naziv DUA) je politička organizacija, nezavisna, dobrovoljno organizovana, koja djeluje na politički, ekonomski, društveni i kulturni život Albanaca u Crnoj Gori.

Ciljevi Partije su opredjeljeni političkom Platformom i usmjereni su u pravcu ostvarivanja kolektivnih i individualnih prava Albanaca na prostorima CG.

Sjedište Partije je u Ulcinju.

Partijski organi su: Skupština, Glavni odbor i Predsjedništvo.

Skupština Partije je najviši programski, statutarni i izborni organ koji se održava svake četvrte godine. Skupština Partije određuje i usvaja glavne smjernice i programsku politiku Partije.

Predsjednik partije predstavlja partiju i zasjeda sjednicom Glavnog odbora i Predsjedništva. Predsjednik partije potpisuje akte organa Partije, vrši i druge dužnosti. Predsjednika Partije bira Skupština Partije na četiri godine sa pravom još jednog izbornog mandata.

Glavni odbor Partije ostvaruje partijsku politiku u skladu sa programom partije. Glavni odbor: predlaže politiku partije, predlaže Program partije, predlaže Statut i njegove izmjene, određuje predstavnike za organe partije i usvaja budžet partije.

3. Finansiranje Partije

Partija se finansira iz opštinskog i republičkog budžeta, članarine, preko ekonomske djelatnosti partije i dobrovoljne pomoći.

Glavni odbor posebnom odlukom bira finansijskog rukovodioca. Obaveze finansijskog rukovodioca su da: vodi finansijske poslove partije, prati naplatu članarine partije, upisuje druga materijalna sredstva, predlaže budžet partije, finansiski rukovodilac je odgovoran glavnom odboru partije.

3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava

Partiji su u 2019. godini iz budžeta CG opredijeljena sredstva u iznosu od 52.793,72€, a iz budžeta lokalnih samouprava iznos od 14.654,33€.

3.2. Finansiranje iz privatnih izvora

Partija u toku 2019. godine nije imala iskazanih prihoda iz privatnih izvora u Godišnjem finansijskom izvještaju.

4. Vrsta revizije

Predmetna revizija ima karakter finansijske revizije i revizije pravilnosti.

5. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Demokratske unije Albanaca za 2019. godinu.

6. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja da li su:

1. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja i da li su
2. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su indentifikovani kao kriterijumi.

6.1. Kriterijumi revizije

Kriterijumi za finansijsku reviziju

- Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore" br. 52/16);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11); [1]
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12).

Kriterijumi za reviziju pravilnosti

- Zakon o političkim partijama ("Sl. list Crne Gore", br. 073/10, 040/11, 059/11);
- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG“ br. 52/14, 76/15,83/16 i 92/17);[2]
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2019. godinu („Sl.list Crne Gore", br. 087/18, 045/19);
- Zakon o radu ("Sl. list Crne Gore" br. 49/08...31/14, 53/14, 04/18) i br. 74/19);
- Zakon o obligacionim odnosima ("Sl. list Crne Gore" br.047/08, 04/11 i 22/17);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (“Sl. list CG”, br. 13/ 07...62/13, 08/15, 22/17,42/19);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 37/04, 78/06, 86/09, 14/12, 06/13, 62/13, 60/14, 83/16,67/19);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. List CG“ br. 040/16, 028/18);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12);
- Statut političkog subjekta;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije;
- Finansijski plan Partije za 2019. godinu;
- Program rada Partije za 2019. godinu.

[1] Napomena: Novi Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20)
[2] Novi Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG“ br. 003/20, 038/20)

7. Metode revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupaka dokumentarne i terenske revizije.
U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja uključujući i unutrašnje kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu, odnosno procjena do kojeg nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istitnitost i objektivnost.
Materijalnost je utvrđena u iznosu od 1.229,83€ (2,00% od ostvarenih rashoda Partije koji iznose 61.491,61€).
Za potrebe prikupljanja revizorskih dokaza državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom i drugom dokumentacijom, ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona, te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima. Na osnovu sprovedenih analitičkih postupaka identifikovana su područja u kojima je eventualno bilo moguće otkriti greške ili nepravilnosti. Planirani segmenti su revidirani u cjelosti.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

8. Sistem unutrašnjih kontrola

Partija je shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja odredila lice odgovorno za materijalno-finansijsko poslovanje koje je shodno članu 67 Statuta za svoj rad odgovorno Glavnom odboru Partije.

8.1. Aktivnosti partijskih organa u 2019. godini

Partijski organi su shodno svojim nadležnostima donijeli sljedeća interna akta u dijelu finansijskog poslovanja: Finansijski plan i Program rada za 2019. godinu (14.01.2019.g.), Odluku o članarini (br. 01/19 od 06.01.2019.g.), Odluku o usvajanju Izvještaja za popis imovine i obaveza (18.01.2020.g.), Odluku o kupovini telefona (11.11.2019.g.) i pojedinačne odluke o isplatama pomoći i donacija.

8.2. Finansijski plan za 2019. godinu

Partija je donijela Finansijski plan za 2019. godinu, ali ne u roku koji je utvrđen članom 38 tada važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.
Finansijskim planom su predviđeni prihodi u iznosu od 73.500,00€ i troškovi u iznosu od po 70.200,00€ od kojih se iznos od 60.200,00€ odnosi na troškove iz redovnih djelatnosti, a iznos od 10.000,00€ na finansiranje ostalih partijskih aktivnosti.
Prihodi su planirani iz sljedećih izvora: iz budžeta Crne Gore iznos od 53.000,00€, iz budžeta lokalnih samouprava iznos od 18.500,00€ i od ostalih prihoda iznos od 2.000,00€.
Planirani troškovi se odnose na: troškove kancelarijskog, režijskog materijala I sredstava za higijenu u iznosu od 2.000,00€, troškove električne energije u iznosu od 1.500,00€, troškove goriva u iznosu od 3.000,00€, troškove zarada i naknada u iznosu od 4.000,00€, troškove naknada po ugovoru o djelu u iznosu od 12.000,00€, troškove dnevnica i putne troškove u iznosu od 9.000,00€, troškove osiguranja i servisiranja partijskog auta u iznosu od 1.000,00€, troškove reklame, oglasa i propagande u iznosu od 10.000,00€, troškove amortizacije u iznosu od 2.500,00€, troškove za pravne i knjigovodstvene usluga u iznosu od 2.500,00€, troškove reprezentacije u iznosu od 9.000,00€, troškove platnog prometa u iznosu od 500,00€, otplatu kredita i troškove kamata na kredit u iznosu od 2.200,00€, ostale troškove u iznosu od 1.000,00€, za socijalni davanja u iznosu od 6.000,00€, pomoć studentima u iznosu od 1.000,00€, za ženske aktivnosti u iznosu od 1.000,00€, sportske klubove u iznosu od 1.000,00€ i za podršku NVO u iznosu od 1.000,00€.
Partija je ostvarila prihode u iznosu od 67.448,14€ što je za 6.051,86€ manje od planiranih ili 8,24%, dok je troškove ostvarila u iznosu od 61.491,61€, što je za 8.708,39€ ili 12,40% manje od planiranih.

- **Subjekt revizije treba da finansijski plan donese u roku koji je utvrđen članom 49 važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

8.3. Program rada za 2019. godinu

Partija je donijela Program rada za 2019. godinu, ali ne u roku koji je utvrđen članom 38 tada važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.
Uvidom u Program rada utvrđeno je da isti sadrži opšte programske odredbe Partije (politički program, ekonomski Program, organizaciju stranke, rukovodstvo stranke, saradnju stranke, organe Partije i njihovu nadležnost) i način realizacije odluka organa kroz navođenje aktivnosti za realizaciju istih: aktivnosti predsjednika partije pred javnošću, proces donošenja odluka, organizovanje izbornih skupština ogranaka, postizborne partijske aktivnosti, izbori za Opštinu Tuzi, realizacija postizbornih aktivnosti i koalicionih sporazuma, praćenje programa lokalnih samouprava, koordiniranje rada odborničkih klubova, medijsko predstavljanje Partije, obilazak partijskih ogranaka, elektronske, telefonske i ostale komunikacije rukovodstva Partije, usvajanje partijskih dokumenata i odluka, usvajanje finansijskih dokumenata, koordinacija predizbornih i izbornih aktivnosti, aktivnosti organizacionih djelova Partije, aktivnosti Foruma žena, učešće na kongresima, posjeta dijaspori i studentima iz Crne Gore i sl.

- **Subjekt revizije treba da shodno članu 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donese godišnji program rada do kraja tekuće za narednu godinu.**

9. Poslovne knjige

Partija je shodno članu 37 tada važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužna da vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda u skladu sa propisima Ministarstva finansija. Shodno Zakonu o računovodstvu, računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.
Partija je u 2019. godini vodila sljedeće poslovne knjige: Glavnu knjigu i pomoćne evidencije (evidenciju blagajničkog poslovanja za potrebe Glavne blagajne, dok za blagajnu OO Tuzi nije vođen dnevnik blagajne), evidenciju obaveza i potraživanja, dok nije obezbjeđivala analitičku evidenciju osnovnih sredstava, osim u popisnim listama.

Shodno Izjavi odgovornog lica, Partija je računovodstvene evidencije u 2019. godini obezbjeđivala na modifikovanoj gotovinskoj osnovi.

10. Finansijski izvještaji

Partija je shodno članu 37 tada važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužna da Godišnji završni račun podnosi organu uprave nadležnom za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika, Agenciji za sprječavanje korupcije i Državnoj revizorskoj instituciji, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Shodno Pravilniku o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima imovini i rashodima političke partije, Partija je dužna da Godišnji finansijski izvještaj dostavi Državnoj revizorskoj instituciji na sljedećim obrascima:

- Bilans uspjeha - na obrascu BU;
- Bilans stanja - na Obrascu BS;
- Iskaz o novčanim tokovima - na obrascu INT;
- Iskaz o promjenama na kapitalu – na obrascu IPK;
- Statistički Aneks.

Partija je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj za 2019. godinu dostavila Državnoj revizorskoj instituciji na propisanim obrascima i u predviđenom roku.

10.1. Bilans stanja

U Aktivi Bilansa stanja iskazana je stalna imovina u iznosu od 10.359,00€, obrtna imovina koju čine (potraživanja, kratkoročni finansijski plasmani i gotovina i gotovinski ekvivalenti) u iznosu od 24.321,00€, a u Pasivi je iskazan kapital u iznosu od 22.581,00€ i kratkoročne obaveze u iznosu od 12.099,00€.

10.1.1. Evidentiranje i popis imovine

Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije ne vodi analitičku evidenciju imovine, osim u popisnim listama.

- **Subjekt revizije u skladu sa članom 19 Zakona o računovodstvu, treba da vodi analitičku evidenciju osnovnih sredstava u posebnom računovodstvenom programu ili vanbilansno u exel tabelama. Navedena evidencija je osnov za upoređivanje popisom utvrđenog stanja i utvrđivanje eventualnih razlika (manjkova ili viškova).**

Komisija imenovana Odlukom nadležnog organa izvršila je popis stalne imovine, depozita na žiro računu i gotovine u blagajni sa stanjem na dan 31.12.2019. godine i sačinila Izvještaj o popisu, koji je usvojen Odlukom Glavnog odbora.

Shodno prezentiranim podacima u Glavnoj knjizi i Izvještaju o popisu, stalna imovina Partije sa stanjem na dan 31.12.2019. godine, po nabavnoj vrijednosti iznosi 33.161,10€, otpisanoj 22.802,00€ i sadašnjoj vrijednosti 10.359,10€.

Stalnu imovinu Partije čine kancelarijski namještaj, kompjuterska oprema, ostala oprema, putničko vozilo i umjetnička slika.
Partija je u 2019. godini izvršila nabavku imovine u vrijednosti od 1.300,00€, koja se odnosi na nabavku telekomunikacione opreme (mobilni telefon) i umjetničke slike. Nabavka mobilnog telefona, osim fakture, dokumentovana je i Odlukom Glavnog odbora o nabavci istog.
U Izvještaju o popisu iskazani su i podaci o stanju gotovine u blagajni, depozitima na žiro računima i stanju obaveza prema dobavljačima.

10.1.2. Potraživanja

Partija je u poslovnim knjigama iskazala potraživanja od opštine Ulcinj u iznosu od 10.180,41€, što je potvrđeno dopisom Opštine, br. 04-562/20 od 04.04.2020. godine i dopisom br. 04-910/20 od 12.06.2020. godine.

Revizijom je utvrđeno da Partija u poslovnim knjigama ne obezbjeđuje evidenciju potraživanja od Opštine Tuzi, Glavnog grada Podgorice i Opštine Gusinje.
Shodno prezentiranim dopisima navedenih lokalnih samouprava, Partija na dan 31.12.2019. godine nije imala potraživanja od istih.

10.1.3. Kratkoročni finansijski plasmani

Partija je u Glavnoj knjizi evidentirala kratkoročne finansijske plasmane u iznosu od 3.990,00€, po početnom stanju.

10.1.4. Novčana sredstva na žiro računima

Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2019. godini redovno poslovanje obavljala preko tri žiro računa (Glavni odbor Partije i računi ogranaka u Tuzima i Plavu), kao i da je tokom 2019. godine zatvorila izborne račune za lokalne izbore održane 2017. godine u Tuzima i za lokalne izbore u Ulcinju održane 2018. godine.
Shodno prezentiranim podacima u poslovnim knjigama, depoziti na računima Partije na dan 01.01.2019. godine iznosili su 8.781,87€ (od kojeg iznosa se na depozite na računima za redovno poslovanje odnosi iznos od 7.782,27€, a na depozite na izbornim računima iznos od 999,60€), a na dan 31.12.2019. godine 9.398,90€ (na računima za redovno poslovanje), što odgovara stanju depozita iskazanim na bančinim izvodima.

Revizijom je utvrđeno da su sredstva koja su se nalazila na izborim žiro računima prenijeta na redovni račun Partije.

10.1.5. Blagajničko poslovanje

Partija je blagajničko poslovanje u 2019. godini obavljala preko blagajne Glavnog odbora i blagajne opštinskog odbora Tuzi. Revizijom je utvrđeno da se evidentiranje blagajničkih transakcija za blagajnu Glavnog odbora vršilo

hronološki kroz Dnevnik blagajne, dok za blagajnu opštinskog odbora Tuzi nije vođena pomoćna evidencija (Dnevnik blagajne).

Uvidom u blagajničku dokumentaciju i bančine izvode utvrđeno je da je za potrebe blagajni podignuta gotovina sa žiro računa u iznosu od 9.495,00€ (za blagajnu Glavnog odbora iznos od 7.800,00€, a za blagajnu opštinskog odbora Tuzi iznos od 1.695,00€), gotovina u blagajni na dan 01.01.2019. godine iznosila je 1.287,32€, iz blagajni su izvršene isplate u ukupnom iznosu od 10.030,98€ (iz Glavne blagajne isplaćen iznos od 8.338,20€, a iz blagajne OO Tuzi iznos od 1.692,78€), tako da je stanje gotovine u blagajnama na dan 31.12.2019. godine iznosilo 751,34€ (u Glavnoj blagajni iznos od 749,12€, a u blagajni OO Tuzi iznos od 2,22€).

Gotovinski su isplaćeni troškovi službenih putovanja u iznosu od 6.130,00€, troškovi goriva u iznosu od 555,00€, troškovi reprezentacije u iznosu od 101,20€, troškovi pomoći u iznosu od 3.220,00€ i drugi nematerijalni troškovi u iznosu od 10,00€, dok se iznos od 14,78€ odnosi se uplatu iz blagajne na žiro račun Partije zbog zatvaranja žiro računa.

Gotovinski isplaćeni troškovi službenih putovanja u iznosu od 6.130,00€ odnose se na dnevnice u iznosu od 3.430,00€ (dnevnice za službena putovanja u inostranstvu u iznosu od 2.080,00€ i dnevnice u zemlji u iznosu od 950,00€) i troškove prevoza na službenom putu u iznosu od 2.700,00€.

Revizijom je utvrđeno da se od navedenog iznosa troškova službenih putovanja (6.130,00€), iznos od 540,00€ odnosi na lokalne izbore u Tuzima. Naime, subjekt revizije je bio u koaliciji sa Albanskom alternativom, koja je nosilac liste za lokalne izbore u Tuzima i sa Demokratskim savezom Crne Gore. Uvidom u poslovne knjige i Godišnji izvještaj o prihodima, imovini i rashodima političke partije (GIPIR) utvrđeno je da subjekt revizije navedene troškove iskazao kao troškove redovnog poslovanja i iste je isplatio iz blagajne za redovno poslovanje.

Revizijom je utvrđeno da je obračun dnevnica za službena putovanja vršen u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, kao jedinim važećim aktom koji reguliše ovu oblast i isti je dokumentovan putnim nalozima, Odlukama Partije i potpisanim spiskovima lica o preuzimanju gotovine.

Gotovinski isplaćeni troškovi prevoza na službenom putu u iznosu od 2.700,00€, odnose se na isplate naknade po osnovu korišćenja sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 720,00€, koje su pravdane nalozima za službena putovanja (obračun troškova vršen je shodno važećoj Uredbi) i isplate po osnovu troškova prevoza za službena putovanja u iznosu od 1.980,00€.

Partija nije prezentirala dokaze o nastanku troškova prevoza (autobuske karte, računi taksija, računi za gorivo i sl.) za iznos od 1.980,00€, (koji su isplaćivani u iznosu od 20,00€ do 50,00€ po licu, shodno Odluci Partije), od kojih za iznos od 1.080,00€ nijesu prezentirani ni putni nalozi, iako se odnose na službena putovanja shodno Odluci Partije, pa se konstatuje da su navedeni troškovi nepotpuno dokumentovani.

- **Subjekt revizije treba da troškove prevoza dokumentuje adekvatnom i potpunom dokumentacijom shodno članu 19 Zakona o računovodstvo.**

Revizijom je utvrđeno, uvidom u putne naloge, da je presjednik Partije potpisivao iste u svojstvu nalogodavca i podnosioca računa.

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi da putne naloge ne potpisuje isto lice u svojstvu nalogodavca i podnosioca računa.**

Troškovi goriva u iznosu od 555,00€ isplaćeni su gotovinski iz blagajne Glavnog odbora u iznosu od 305,00€ i blagajne opštinskog odbora Tuzi u iznosu od 250,00€. Troškovi goriva isplaćeni za potrebe Glavnog odbora dokumentovani su fiskalnim računima i pojedinačnim računima za gorivo na osnovu kojih se nije moglo utvrditi ko je koristio gorivo (na računima nije naznačen broj registarskih tablica vozila, korisnika goriva), dok su troškovi koji su isplaćeni za potrebe opštinskog odbora Tuzi dokumentovani, osim računima (fiskalnim i pojedinačnim računima) i Odlukom Partije o isplati troškova goriva članovima odbora Partije za partijske aktivnosti.

Troškovi reprezentacije su gotovinski isplaćeni u iznosu od 101,20€, a odnose se na troškove ugostiteljskih usluga. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturom i fiskalnim računom, na osnovu koje se nije moglo utvrditi ko je koristio reprezentaciju.

Gotovinski iz blagajne su isplaćene pomoći u iznosu od 3.220,00€, koje se odnose na pomoći i sponzorstva fizičkim i pravnim licima u iznosu od 1.420,00€, pomoć stanovništvu Albanije od posljedica zemljotresa u iznosu od 1.000,00€ i naknade povodom 8.marta u iznosu od 800,00€.

Pomoći u iznosu od 1.420,00€ isplaćene su iz blagajne Tuzi za 14 lica u stanju socijalne potrebe u iznosima od 20,00€ do 150,00€. Preuzimanje gotovine je dokumentovano potpisanim priznanicama, a isplata je vršena shodno zahtjevima i odlukama Partije.

Naknade u iznosu od 800,00€ isplaćene su članicama Foruma žena Partije povodom 8. marta (16 x 50,00€), shodno odluci GO Partije.

Isplata pomoći stanovništvu Albanije od posljedica zemljotresa u iznosu od 1.000,00€ dokumentovana je Odlukom Partije, uz koju nije prezentirana potvrda o preuzimanju gotovine.

- **Subjekt revizije isplate iz blagajne treba dodatno da dokumentuje potvrdama o preuzimanju gotovine.**

Blagajnički maksimum

Partija je donijela Odluku o blagajničkom maksimumu br. 01/2018 od 10.01.2018. godine u iznosu od 2.000,00€.

Revizijom je utvrđeno da je evidentiranje blagajničkih transakcija u dnevnik blagajne vršeno na mjesečnom nivou u kojem su obuhvaćene sve promjene nastale u toku mjeseca (podizanje gotovine i isplate iz blagajne – troškovi).
Revizijom je, uvidom u blagajničku dokumentaciju i evidencije u Glavnoj knjizi utvrđeno da je dnevni saldo blagajne prelazio dozvoljeni limit od 2.000,00€ kod blagajne u Ulcinju za veći broj dana tokom 2019. godine, dok je blagajnički maksimum ispoštovan kod blagajne u Tuzima.

- **Subjekt revizije treba da poštuje blagajnički maksimum utvrđen odredbama člana 6 Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja i Odlukom o blagajničkom maksimumu Partije.**

10.1.6. Obaveze

Partija je u poslovnim knjigama i Bilansu stanja iskazala obaveze na dan 31.12.2019. godine u iznosu od 12.099,80€, a iste se odnose na obaveze prema dobavljačima u iznosu od 8.627,12€, obaveze za neto zarade iz ranijih godina u iznosu od 1.802,78€ i na poreske obaveze po ugovorima o djelu iz prethodnih godina u iznosu od 1.559,13€.

Obaveze prema dobavljačima u iznosu od 8.627,12€ odnose se na obaveze po osnovu neplaćenih računa za troškove reklame za lokalne izbore iz 2018. godine u iznosu od 2.961,00€, za reprezentaciju u iznosu od 2.337,42€, za nabavku mobilnog telefona i usluge mobilne telefonije u iznosu od 1.383,60€, za knjigovodstvene usluge u iznosu od 968,00€, za električnu energiju u iznosu od 540,68€ i za nabavku auto djelova u iznosu od 436,42€. Dio navedenih obaveza u iznosu od 2.039,37€ odnosi na obaveze iz ranijih godina.

Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana u iznosu od 110,77€ po početnom stanju iz prethodnih godina.

10.2. Bilans uspjeha

U Bilansu uspjeha iskazani su prihodi u iznosu od 67.448,14€, rashodi u iznosu 61.491,61€ i finansijski rezultat (višak prihoda nad rashodima) u iznosu od 5.956,53€.

10.2.1. Prihodi

Partija je u 2019. godini u poslovnim knjigama iskazala prihode u iznosu od 67.448,14€ i to: iz budžeta Crne Gore u iznosu od 52.793,72€, iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 14.654,33€ i finansijske prihode u iznosu od 0,09€. Ukupni prihodi Partije odnose se na redovno poslovanje.

Uporedni prikaz prihoda Partije u 2018. i 2019. godini

Redni broj	Vrsta prihoda	Iznos u 2018.godini	% učešća	Iznos u 2019.godini	% učešća	Povećanje / smanjenje
1	Prihodi iz Budžeta Crne Gore	51.379,28	73,39%	52.793,72	78,27%	1.414,44
2	Prihodi iz budžeta lokalne samouprave	18.248,03	26,07%	14.654,33	21,73%	-3.593,70
3	Finansijski prihodi	382,29	0,55%	0,09	0,00%	-382,20
Ukupno		**70.009,60**	**100,00%**	**67.448,14**	**100,00%**	**-2.561,46**

Prihodi iz budžeta Crne Gore

Partija je prihode iz budžeta Crne Gore ostvarila u iznosu 52.793,72€. Prihodi su ostvareni za redovno poslovanje shodno Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, po osnovu osvojenih poslaničkih mandata.

Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava

Partija je prihode iz budžeta lokalnih samouprava evidentirala u iznosu od 14.654,33€ po osnovu prihoda za redovan rad Partije, koji su ostvareni po osnovu pripadajućih sredstava od opštine Ulcinj u iznosu od 7.362,12€, uplaćenih sredstava od Glavnog grada u iznosu od 4.762,14€, gradske Opštine Tuzi u iznosu od 1.780,07 i Opštine Gusinje u iznosu od 750,00€.

Prihodi od članarina

Partija je Odlukom o članarini za 2019. godinu (br 01/2019 od 06.01.2019. godine) utvrdila da članovi Partije u 2019. godini ne plaćaju članarinu, te Partija nije ostvarivala prihode po tom osnovu.

10.2.2. Troškovi

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 61.491,61€ odnose se na: troškove ostalog materijala u iznosu od 256,15€, troškove električne energije i goriva u iznosu od 2.467,14€, troškove bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 4.597,37€, troškove ugovorenih neto naknada u iznosu od 11.500,00€, troškove službenih putovanja i ostalih naknada u iznosu od 13.145,00€, troškove usluga mobilne telefonije i interneta u iznosu od 3.681,80€, troškove zakupnina u iznosu od 200,00€, troškove usluga održavanja osnovnih sredstava u iznosu od 1.534,66€, troškove reklame i propagande u iznosu od 9.885,50€, troškove amortizacije u iznosu od 2.185,10€, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 2.336,00€, troškove reprezentacije u iznosu od 8.869,91€, troškove osiguranja u iznosu od 289,03€, troškove platnog prometa u iznosu od 223,33€ i druge nematerijalne troškove u iznosu od 320,62€.

Navedeni troškovi se odnose na redovno poslovanje Partije, osim iznosa od 9.075,00€ koji se odnosi na troškove izborne kampanje iz 2018. godine, koje je Partija evidentirala u poslovnim knjigama u 2019. godini, s obzirom da isti

nijesu evidentirani u poslovnim knjigama u 2018. godini, što je konstatovano i u Izvještaju DRI o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Demokratske unije Albanaca za 2018. godinu.

Tabelarni pregled troškova ostvarenih u 2018. i 2019. godini

Redni broj	Naziv konta	Opis troška	Troškovi za 2018.godinu	% učešća	Troškovi za 2019.godinu	% učešća	Povećanje/ smanjenje
1	512	Troškovi ostalog materijala	941,50	1,63%	256,15	0,42%	-685,35
2	513	Troškovi goriva i energije	3.744,86	6,49%	2.467,14	4,01%	-1.277,72
3	520,521	Troškovi bruto zarada, poreza i doprinosa	5.477,07	9,49%	4.597,37	7,48%	-879,70
4	522	Troškovi naknada po ugovirma o djelu	6.100,00	10,57%	11.500,00	18,70%	5.400,00
5	529	Troškovi službenih putovanja i naknade prevo	23.259,00	40,31%	13.145,00	21,38%	-10.114,00
6	531	Troškovi PTT usluga	3.956,95	6,86%	3.681,80	5,99%	-275,15
7	533	Troškovi zakupnina	0,00	0,00%	200,00	0,33%	200,00
8	532	Troškovi usluga održavanja osnovnih sredstav	1.149,60	1,99%	1.534,66	2,50%	385,06
9	535	Troškovi reklame i propagande	1.245,20	2,16%	9.885,50	16,08%	8.640,30
10	540	Troškovi amortizacije	4.251,02	7,37%	2.185,10	3,55%	-2.065,92
11	550	Troškovi neproizvodnnih usluga	450,00	0,78%	2.336,00	3,80%	1.886,00
12	551	Troškovi reprezentacije	4.010,98	6,95%	8.869,91	14,42%	4.858,93
13	552	Troškovi premije osiguranja	360,03	0,62%	289,03	0,47%	-71,00
14	553	Troškovi platnog prometa	230,84	0,40%	223,33	0,36%	-7,51
15	555 i 559	Drugi nematerijalni troškovi	101,00	0,18%	320,62	0,52%	219,62
16	562	Finansijski rashodi	896,28	1,55%	0,00	0,00%	-896,28
17	579	Troškovi kazna za pirvredne prestupe	1.524,28	2,64%	0,00	0,00%	-1.524,28
UKUPNO			**57.698,61**	**100,00%**	**61.491,61**	**100,00%**	**3.793,00**

Najveće učešće u ukupnim troškovima Partije za 2019. godinu imaju troškovi za službena putovanja koji u ukupnim troškovima učestvuju sa 21,38%, troškovi naknada po ugovorima o djelu sa 18,70%, troškovi reklame i propaganda sa 16,08%, troškovi reprezentacije sa 14,42%, troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca sa 7,48%, troškovi PTT usluga sa 5,99% i td.

Troškovi ostalog materijala (k-to 512)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 256,15€ odnose se na kancelarijski materijal i isti su dokumentovani fakturama dobavljača.

Troškovi goriva i energije (k-to 513)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 2.467,14€ odnose na troškove električne energije u iznosu od 12,14€ i troškove goriva u iznosu od 2.455,00€.

Revizijom je utvrđeno da je dio troškova goriva u iznosu od 1.900,00€ plaćen preko žiro računa shodno fakturama dobavljača, dok su troškovi u iznosu od 555,00€ plaćeni gotovinski iz blagajni i detaljnije su pojašnjeni u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje.

Troškovi električne energije dokumentovani su fakturom, a troškovi goriva pojedinačnim računima i fiskalnim računima, na osnovu kojih se nije moglo utvrditi ko je koristio gorivo.

Partija nije internim aktom utvrdila ko ostvaruje pravo na troškove goriva i do kog limita.

- **Preporučuje se subjektu revizije, da u cilju adekvatne kontrole potrošnje goriva, internim aktom utvrdi ko ima pravo na korišćenje troškova goriva i do kog limita. Takođe se preporučuje da račune za pravdanje troškova goriva ovjerava lice koje je koristilo gorivo i lice koje je odobrilo troškove goriva na teret sredstava Partije.**

Zapošljavanje

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, br.07/17 od 17.01.2017. godine sistematizovano je 14 radnih mjesta sa 29 izvršilaca.
Revizijom je utvrđeno da Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji nijesu normirani uslovi potrebni za obavljanje poslova radnog mjesta, kao što su: vrsta i stepen stručne spreme, odnosno nivo obrazovanja i zanimanja, vještine i radno iskustvo, pa je data preporuka da se isti uskladi sa odredbama Zakona o radu.

- **Subjekt revizije treba da Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji uskladi sa odredbama Zakona o radu.**

Revizijom je utvrđeno da Partija u 2019. godini nije vršila zapošljavanje novih lica, a sporazumno je raskinula Ugovor o radu sa jednim zaposlenim.

Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca (k-to 520, k-to 521)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi u iznosu od 4.597,37€ odnose se na troškove neto zarada u iznosu od 1.458,56€, troškove poreza na zarade u iznosu od 195,90€, troškove doprinosa na teret zaposlenog u iznosu od 522,42€, troškove doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 228,59€, troškove prireza na zarade u iznosu od 25,48€ i na troškove poreza, doprinosa i prireza na ugovorene naknade u iznosu od 2.166,42€.

Isplata zarade vršena je za jednog zaposlenog (koordinator ogranka Tuzi) shodno Ugovoru o radu do 24.06.2019. godine, kada je sporazumno isti raskinut.

Poreske obaveze na ugovorene naknade obračunate su za lica koja su 2019. godini bila angažovani po osnovu ugovora o djelu.

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije izvršio isplatu svih poreskih obaveza koje se odnose na 2019. godinu i dostavio IOPPD obrasce nadležnom poreskom organu, ali ne u roku koji je propisan Pravilnikom o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i

plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, s obzirom da je iste, za sve mjesece 2019. godine, dostavila nadležnom poreskom organu dana 25.12.2019. godine.

- **Subjekt revizije treba da IOPPD obrasce podnosi nadležnom poreskom organu, do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec shodno članu 5 važećeg Pravilnika.**

Troškovi ugovorenih naknada (k-to 522)

Troškovi ugovorenih naknada evidentirani su u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 11.500,00€ i odnose se na neto naknade isplaćene za četiri izvršioca angažovana ugovorima o djelu, za obavljanje sledećih poslova: rukovođenje Partijom, sazivanje i predsjedavanje Glavnim Odborom Partije, organizovanje rada svih partijskih organa, predstavljanje partije i primanje delegacija, koordiniranje radom GO Partije, zakazivanje sjednica GO Partije, vođenje evidencije dokumentacije GO, vođenje zapisnika i ostalih administrativnih akata partije, izvještavanje GO i Predsjedništva Partije o svim aktivnostima, rad u kancelariji, kontakt sa članovima i simpatizerima Partije, istraživanje i pisanje izvještaja, rukovođenje ogrankom DUA Ulcinj, sazivanje i predsjedavanje opštinskim odborom Partije, organizovanje rada opštinskog organa, fotografisanje i snimanje Kongresa i štampanje i montiranje prilikom Kongresa.

Izvršioci su angažovani za period od 8 do 12 mjeseci, uz mjesečne naknade u iznosima od 200,00€ - 300,00€, odnosno za cijeli period angažovanja od 1.600,00€ do 3.600,00€.

Revizijom je utvrđeno, na osnovu opisa poslova i perioda angažovanja da su tri izvršioca bila angažovana za obavljanje poslova koji spadaju u redovnu djelatnost Partije za koje je trebalo zasnovati radni odnos sa izvršiocima, a ne zaključiti ugovore o djelu. Takođe je utvrđeno da je sa predsjednikom Partije (javni funkcioner), za njegove redovne partijske aktivnosti (rukovodi Partijom, saziva i predsjedava Glavnim Odborom Partije, organizuje rad svih partijskih organa, predstavlja partiju i prima delegacije) zaključen Ugovor o djelu, a u postupku revizije prezentirana je i Odluka Glavnog odbora Partije o isplati naknade za navedeno lice, ali ne i akt kojim je regulisana isplata naknada imenovanim funkcionerima.

- **Subjekt revizije za obavljanje poslova koji po prirodi i opisu imaju obilježje posla za koji se zasniva radni odnos sa izvršiocima treba da zaključuje ugovore o radu, dok isplatu naknada imenovanim funkcionerima treba regulisati internim aktom Partije.**

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije po osnovu dva ugovora o djelu sa istim licem za poslove fotografisanja i snimanja Kongresa i štampu i montiranje Kongresa izvršio isplatu troškova u ukupnom iznosu od 750,00€, koji su

evidentirani na konto 535-Troškovi reklame i propagande i pojašnjeni su u dijelu Izvještaja koji se odnosi na navedene troškove.
Subjekt revizije je prezentirao dokaze o radno pravnom statusu lica sa kojima je zaključio ugovore o djelu, osim za jedno lice, koje je bilo angažovano dva dana.

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije izvršio obračun i isplatu poreskih obaveza, shodno zaključenim ugovorima o djelu, kao i da je iste evidentirao u poslovnim knjigama i iskazao u IOPPD obrascima (što je pojašnjeno u dijelu Izvještaja koji se odnosi na troškove - konto 521), osim za jedno lice (u iznosu od 56,98€).

U postupku revizije je utvrđeno da je jedan javni funkcioner ostvario prihode po osnovu angažovanja ugovorom o djelu. Uvidom u imovinski karton istog, na sajtu Agencije, utvrđeno je da je navedeni javni funkcioner prijavio prihode ostvarene po ovom osnovu.

Troškovi službenih putovanja i ostalih naknada (k-to 529)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 13.145,00€ odnose se na troškove naknada za službena putovanja u iznosu od 3.755,00€, troškove prevoza za službena putovanja u iznosu od 2.700,00€ i na troškove pomoći i sponzorstva u iznosu od 6.690,00€.

Dio navedenih troškova u iznosu od 9.270,00€, plaćen je gotovinski iz blagajne i detaljnije je pojašnjen u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje, dok su troškovi u iznosu od 3.875,00€ plaćeni preko žiro računa i isti se odnose na pomoći i sponzorstva fizičkim i pravnim licima u iznosu od 3.550,00€ i troškove smještaja u iznosu od 325,00€.

Isplate pomoći su vršene shodno zahtjevima i odlukama Partije u iznosima od 50,00€ do 300,00€ za 19 lica u stanju socijalne potrebe, za liječenje, školarinu i slično.

Troškovi smještaja u iznosu od 325,00€ plaćeni su na ime usluga smještaja umjetnicima iz Albanije prilikom održavanja izložbe, shodno Odluci Partije i fakturi dobavljača.

Troškovi usluga mobilne telefonije i internet usluga (k-to 531)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 3.681,80€ odnose se na troškove mobilne telefonije u iznosu od 2.996,46€ i troškove internet usluga u iznosu od 685,34€. Navedeni troškovi su plaćeni preko žiro računa, po ispostavljenim fakturama dobavljača.

Revizijom je utvrđeno da se troškovi u iznosu od 411,45€ odnose na 2018. godinu, pa je iste trebalo evidentirati na konto 592 - Rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda.

Partija nije donijela interni akt o utvrđivanju prava na korišćenje usluga mobilne telefonije i do kog limita.

- **Preporučuje se subjektu revizije da u cilju kontrole troškova mobilne telefonije, internim aktom utvrdi ko ima pravo na korišćenje usluga mobilne telefonije i do kog limita.**

Troškovi usluga održavanja osnovnih sredstava (k-to 532)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 1.534,66€ odnose se na troškove održavanja službenog vozila i isti su dokumentovani fakturama dobavljača i plaćeni preko žiro računa Partije.

Troškovi zakupnina (k-to 533)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 200,00€ odnose se na isplatu pomoći fizičkom licu za učestvovanje na turniru. Partija je navedene troškove evidentirala na konto 533-Troškovi zakupnina, a iste je trebalo evidentirati na konto 529 – Ostali lični rashodi i naknade.

Troškovi reklame i propagande (k-to 535)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 9.885,50€ odnose se na troškove izborne kampanje iz 2018. godine u iznosu od 9.075,00€, troškove naknada shodno zaključenim ugovorima o djelu u iznosu od 750,00€ i troškove čestitke u iznosu od 60,50€.

Troškovi izborne kampanje iz 2018. godine u iznosu od 9.075,00€ (lokalni izbori u Tuzima održani početkom 2018. godine), odnose se na emitovanje predizbornih TV emisija u iznosu od 2.420,00€ i izdavanje bilborda, štampu, montažu, fotografisanje i snimanje spotova u iznosu od 6.655,00€. Isti su dokumentovani ugovorima. Uvidom u bankarske izvode, utvrđeno je da je dio navedenih troškova u iznosu od 6.000,00€ plaćen sa redovnog računa Partije, što je u suprotnosti sa članom 18 stav 3 tada važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

- **Subjekt revizije je dužan da isplatu troškova izborne kampanje vrši u skladu sa odredbama člana 24 stav 3 važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kamapanja.**

Imajući u vidu da su navedeni troškovi nastali u 2018. godini, Partija je iste trebala evidentirati na konto 592 - Rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda, uz naznaku da se odnose na izborni trošak.

Troškovi naknada shodno zaključenim ugovorima o djelu u iznosu od 750,00€ odnose se na neto naknade isplaćene jednom fizičkom licu, po osnovu dva Ugovora o djelu, za usluge fotografisanja i snimanja Kongresa (neto naknada 300,00€) i usluge štampe i montaže za Kongres (neto naknada 450,00€). Navedeni troškovi dokumentovani su ugovorima o djelu i iste je trebalo evidentirati na konto 522-Troškovi naknada po ugovorima o djelu.

Troškovi isplaćeni na ime čestitke u iznosu od 60,50€ dokumentovani su fakturom dobavljača.

Troškovi amortizacije (k-to 540)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 2.185,10€ odnose se na troškove obračunate amortizacije osnovnih sredstava za 2019. godinu.

Troškovi neproizvodnih usluga (k-to 550)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 2.336,00€ odnose se na troškove računovodstvenih usluga Agencije u iznosu od 1.936,00€ i troškove ugovorenih naknada po osnovu pružanja pravnih usluga u iznosu od 400,00€.

Revizijom je utvrđeno da se troškovi u iznosu od 968,00€ odnose na računovodstvene usluge iz 2018. godine, te je iste trebalo evidentirati na konto 592 - Rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda.

Troškovi ugovorenih naknada po osnovu pružanja pravnih usluga u iznosu od 400,00€ evidentirani su po osnovu Ugovora o pružanju pravnih usluga i kontrole pravnih akata Partije (Statuta, Pravilnika o sistematizaciji) za period od 02.12.2019. do 31.12.2019. godine, zaključenog sa fizičkim licem. Partija nije prezentirala dokaz o završetku poslova utvrđenim Ugovorom, iako je po istom izvršena isplata fizičkom licu. Uvidom u poslovne knjige Partije utvrđeno je da na isplaćenu ugovorenu naknadu nije izvršen obračun i plaćanje poreskih obaveza.

Troškovi reprezentacije (k-to 551)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 8.869,91€ odnose se na troškove ugostiteljskih usluga u iznosu od 8.726,31€ i troškove nabavke robe u maloprodaji za reprezentativne potrebe u iznosu od 143,60€. Navedeni troškovi dokumentovani su fakturama i/ili fiskalnim računima i plaćeni su preko žiro računa, osim iznosa od 101,20€ koji je plaćen gotovinski iz blagajne. Uvidom u fakture dobavljača izdate na ime ugostiteljskih usluga, u iznosu od 4.917,33€ utvrđeno je da iste nijesu ovjerene od strane korisnika usluga, pa se nije moglo utvrditi ko je koristio reprezentaciju, a dio troškova u iznosu od 1.941,13€ ne sadrži specifikaciju pruženih usluga. Partija nije internim aktom utvrdila ko ostvaruje pravo na troškove reprezentacije i do kog limita.

- **Preporučuje se subjektu revizije da u cilju adekvatne kontrole potrošnje reprezentacije, internim aktom utvrdi ko ima pravo na troškove reprezentacije i do kog limita, kao i da se računi ugostiteljskih usluga, ovjeravaju od strane lica koje je koristilo ugostiteljske usluge i ovlašćenog lica koje odobrava navedene troškove na teret sredstava Partije.**

Revizijom je utvrđeno da se troškovi u iznosu od 402,93€ odnose na ugostiteljske usluge iz 2014. godine, te je iste trebalo evidentirati na konto 592 - Rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda.

Troškovi osiguranja (k-to 552)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 289,03€ odnose se na troškove osiguranja vozila. Navedeni trošak plaćen je preko žiro računa shodno fakturi dobavljača.

Troškovi platnog prometa (k-to 553)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 223,33€ odnose se na troškove bančine provizije.

Drugi nematerijalni troškovi (k-to 555 i 559)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 320,62€ odnose se na troškove registracije vozila, isplatu pomoći jednom licu, troškove u vezi zatvaranja računa i sl.

Revizijom je utvrđeno da je Partija u okviru nematerijalnih troškova evidentirala isplatu pomoći jednom licu u iznosu od 80,00€, a istu je trebalo evidentirati na konto 529 - Ostali lični rashodi i naknade.

Na osnovu naprijed navedenog se konstatuje da subjekt revizije troškove u iznosu od 11.887,38€ nije evidentirao na odgovarajuća konta shodno važećem Pravilniku i to: troškovi iz ranijih godina u iznosu od 10.857,38€ (iznos od 9.075,00€ odnosi se na izborni trošak iz 2018. godine i evidentiran je na troškove reklame i propagande; iznos od 968,00€ odnosi se na knjigovodstvene usluge iz 2018. godine i evidentiran je na troškove neproizvodnih usluga; iznos od 411,45€ odnosi se na troškove usluga mobilne telefonije i interneta iz 2018. godine i evidentiran je na troškove usluga mobilne telefonije i interneta; iznos od 402,93€ odnosi se na troškove reprezentacije iz 2014. godine i evidentiran je na trošak reprezentacije), a iste je trebalo evidentirati na konto 592 – Rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda, troškovi u iznosu od 750,00€ koji se odnose na ugovore o djelu evidentirani su na troškove reklame i propagande, a iste je trebalo evidentirati na konto 522-Troškovi naknada po ugovorima o djelu, troškovi u iznosu od 280,00€ koji se odnosi na pomoći evidentirani su na troškove zakupnina u iznosu od 200,00€ i ostale nematerijalne troškove u iznosu od 80,00€, a iste je trebalo evidentirati na konto 529 – Ostali lični rashodi i naknade.

- **Subjekt revizije treba da sve troškove evidentira na odgovarajuća konta shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.**

11. Kancelarijsko poslovanje

U postupku revizije, na osnovu prezentirane dokumentacije, utvrđeno je da veći broj ulaznih i izlaznih akata Partija (Ugovora o djelu, Ugovora o pružanju pravnih usluga, zahtjeva za pomoć, faktura i većeg broja odluka: Odluka o formiranju komisije za popis, Odluka o usvajanju Izvještaja popisne komisije, Odluka o kupovini mobilnog telefona, Odluka o isplati naknade za predsjednika Partije, Odluke o pomoći koje su isplaćene iz Ogranka Ulcinj i sl) ne sadrži broj djelovodnog protokola, kao ni datum zavođenja u djelovodni protokol.

- **Preporučuje se subjektu revizije da u cilju obezbjeđivanja adekvatne validnosti ulaznih i izlaznih akata internom procedurom definiše poslove prijema, evidentiranja, otpremanja i arhiviranja istih.**

IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE

Revizijom Godišnjeg finansijskg izvještaja Demokratske Unije Albanaca za 2018. godinu utvrđene su nepravilnosti i date preporuke za otklanjanje istih i to:

1. **Subjekt revizije je dužan da troškove izbornih kampanja ostvaruje u skladu sa odredbama člana 13 stav 5 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

2. **Subjekt revizije treba da usaglasi podatke u izvještajima koje dostavlja nadležnim institucijama, kao i da blagovremeno obezbijedi potrebnu dokumentaciju za evidentiranje svih poslovnih transakcija.**

3. **Subjekt revizije treba da dnevnice za službena putovanja isplaćuje shodno Uredbi o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, kao jedino važećem aktu.**

4. **Subjekt revizije je dužan da sve troškove pravda adekvatnom i potpunom dokumentacijom shodno članu 19 Zakona o računovodstvu.**

5. **Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama obezbjedi evidenciju potraživanja od svih lokalnih samouprava, od kojih ostvaruje sredstva po osnovu osvojenih odborničkih mandata. Evidencija treba da bude zasnovana na ovjerenoj i usaglašenoj dokumentaciji.**

6. **Subjekat revizije treba da prilikom isplate naknada fizičkim licima isplati i poreske obaveze shodno odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.**

7. **Subjekt revizije treba da IOPPD obrasce podnosi nadležnom poreskom organu, do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec shodno članu 5 važećeg Pravilnika.**

8. **Subjekt revizije za obavljanje poslova koji po prirodi i opisu imaju obilježje posla za koji se zasniva radni odnos sa izvršiocima treba da zaključuje ugovore o radu.**

9. **Subjekt revizije treba da Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji uskladi sa odredbama Zakona o radu.**

Revizijom Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Demokratske Unije Albanaca za 2019. godinu, utvrđeno je da je subjekt revizije od datih preporuka realizovao 2 preporuke (br. 3 i 6), djelimično je realizovao 2 preporuke (br. 4 i 5), nije realizovao 3 preporuke (br. 7, 8 i 9), dok se realizacija preporuka br. 1 i 2 nije mogla utvrditi jer subjekt revizije nije bio nosilac izborne liste na lokalnim izborima u Tuzima u 2019. godini.

Izvještaj pripremila
Državna revizorka,
Načelnica u Sektoru IV
Zorica Knežević

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević